

YHTEISKUNTATIEETEELLINEN
TIETOARKISTO

Vuosikertomus 2007

YHTEISKUNTATIETEELLINEN
TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
Vuosikertomus 2007

Julkaisija: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto (FSD)
Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 2 A, 5. krs, Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Puhelin: (03) 3551 8519
Faksi: (03) 3551 8520

Sähköposti: etunimi.sukunimi@uta.fi
fsd@uta.fi

Kotisivu: <http://www.fsd.uta.fi/>

Julkaisuvuosi 2008

Graafinen suunnittelu: Vinjetti Ky

Taitto: Aila Helin

Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print
Tampere 2008

Sisältö

Tehtävät ja tavoitteet	5
Tietoarkiston käyttäjäpalvelu.....	5
Aineistojen jatkokäyttö.....	5
Arkistoitavaksi hankitut aineistot	7
Aineistojen käsittely, aineistoluettelot, asiakaspalvelu	8
Aineistoista ja palveluista tiedottamista	9
Tietovarannot MOTV ja POHTIVA.....	9
Julkaisusarja laajeni	10
Kotimaista yhteistyötä ja hankkeita.....	11
Kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita.....	13
Kansainvälistä aineistoyhteistyötä.....	14
Talous.....	16
Tietoarkiston johtokunta ja valtakunnallinen neuvottelukunta	17
Henkilökunta vuonna 2007	19

Tehtävät ja tavoitteet

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto on yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen valtakunnallinen palveluyksikkö, joka arkistoi ja välittää elektronisia tutkimusaineistoja tutkimus- ja opetuskäyttöön. Toimintaa rahoittaa opetusministeriö. Tietoaarkisto on perustettu Tampereen yliopiston yhteyteen vuoden 1999 alussa.

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto on tallentanut yhdeksän toimintavuotensa aikana yli 800 tutkimusaineistoa. Valtaosa tutkimusaineistoista on kvantitatiivisia, niitä on 730. Pääosa kuuluu joko kotimaiseen tai kansainväliseen sarjaan. Kvalitatiivisia aineistoja tietoaarkistossa on noin 90.

Strategiakaudella 2007–2009 tietoaarkisto edistää eri tavoin tutkimusaineistojen keruun, arkistoinnin ja jatkokäytön hyviä tutkimuseettisiä käytäntöjä. Lisäksi tietoaarkisto monipuolistaa perustehtäviinsä liittyvää palvelutarjontaa. Kaikkea kehittämistyötä tukee aktiivinen yhteistyö alan kotimaisten, ulkomaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Strategia-asiakirjat tietoaarkiston kotisivuilla: <http://www.fsd.uta.fi/hallinto/asiakirjat/>

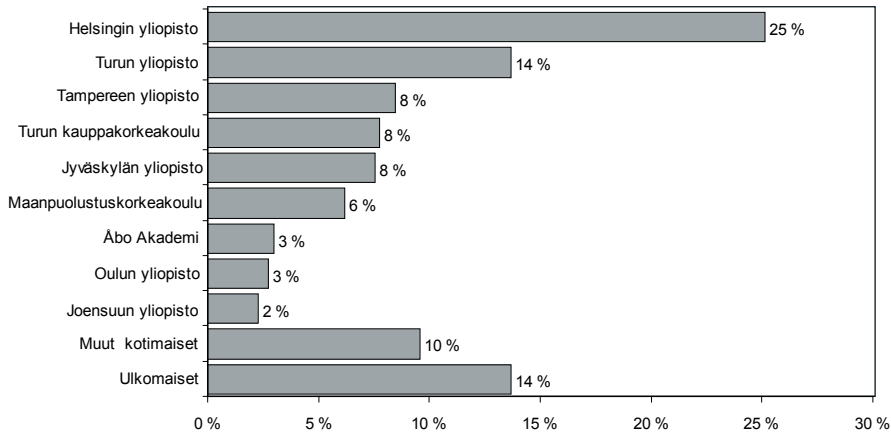
Data-arkistoilla on keskeinen rooli kansainvälisesti vertailevan tutkimuksen edistämisessä. Tietoaarkisto osallistuu monin tavoin useiden merkittävien tutkimussarjojen aineistonkeruun suunnitteluun, rahoitukseen ja aineiston käyttökuntoon saattamiseen suomalaisten ja ulkomaisten jatkokäyttäjien saataville.

Tietoaarkiston käyttäjäpalvelu

Aineistojen jatkokäyttö

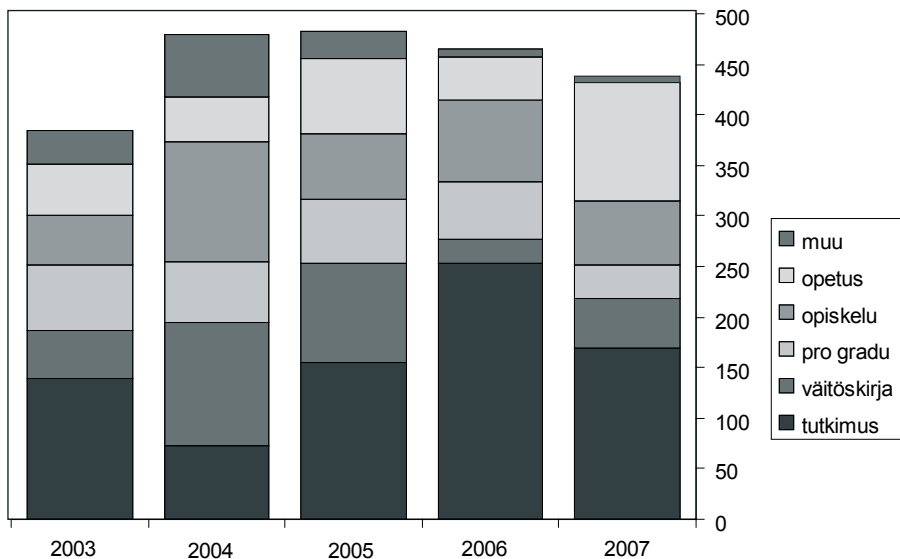
Vuonna 2007 tietoaarkistossa käsiteltiin 160 käyttölupahakemusta (vuonna 2006 yhteensä 153). Tietoaarkisto luovutti vuonna 2007 jatkokäyttöön 438 aineistoa, joista kvantitatiivisia oli 409 ja kvalitatiivisia 29. Toimitettujen aineistojen määrä laski edellisvuodesta pääosin siksi, että erittäin suositut Eurobarometri- ja ISSP-aineistot voi nykyään ladata myös suoraan verkosta Saksan tietoaarkiston sivuilta.

Suosituimpia yksittäisiä aineistoja olivat Eduskuntavaalitutkimus 2003, EVAn kansallinen asennetutkimus 2004 ja Nuorisoriikollisuus 2004. Suosituimmat aineistosarjat olivat Eurobarometrit, Puolueiden ajankohtais-tutkimukset, MTS-tutkimukset ja International Social Survey Programme (ISSP).

Kuvio 1. Jatkokäyttöön toimitetut aineistot organisaatioittain 2007 (%)

Tietoarkisto toimittaa arkistoituja aineistoja jatkokäyttöön käyttölupahakemusten perusteella. Yhtä käyttölupaa kohti luovutettiin keskimäärin kolme tutkimusaineistoa vuonna 2007. Luvista puolet myönnettiin tutkimustarkeoituksiin, opiskelu- ja opetustarkoituksiin 37 prosenttia ja 23 prosenttia opinnäytetöiden tekijöille. Aineistoja toimitettiin yhteensä 44 organisaatioon Suomessa ja ulkomailla, eniten Helsingin ja Turun yliopistoihin (kuvio 1). Ulkomaille toimitetaan aineistojen englanninkieliset versiot.

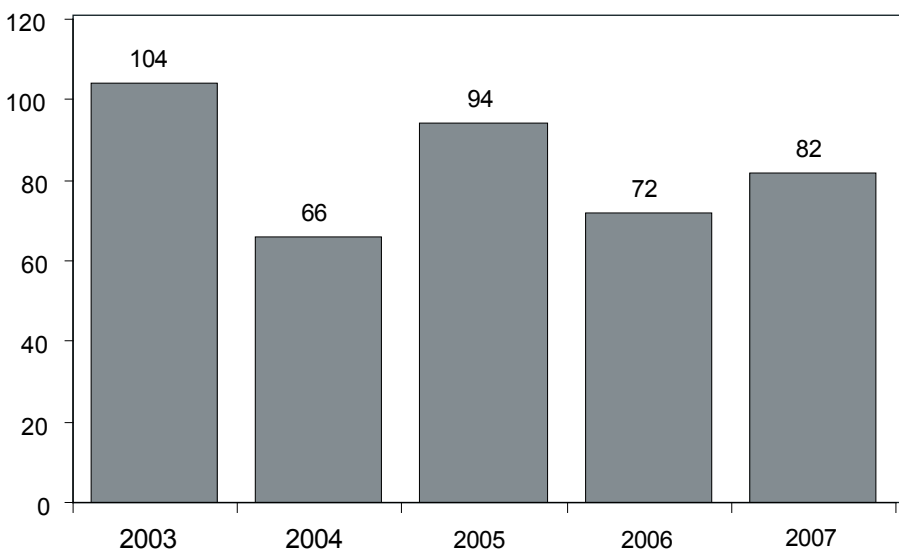
Kuvio 2. Jatkokäyttöön toimitettujen aineistojen lukumäärä käyttötarkoituksen mukaan 2003–2007 (kpl)

Käyttölupien tai toimitettujen aineistojen määrät eivät kerro aineistojen koko käyttäjämäärää. Opetustarkoituksiin tilatuilla aineistoilla on yleensä kymmeniä käyttäjiä, mutta vain kurssin opettajalta vaaditaan käyttöluja. Menetelmäopetuksen tietovarannon harjoitusaineistot ja muut vapaasti ladattavat aineistot eivät myöskään sisälly edellisiin tilastoihin. Palvelinlokien perusteella niitä ladattiin vuonna 2007 noin 4500 kertaa.

Arkistoitavaksi hankitut aineistot

Arkistoiduista tutkimusaineistoista suurin osa (42 %) on kerätty 2000-luvulla. Lähes yhtä paljon on 1990-luvulla kerättyjä aineistoja (39 %), mutta niitä vanhempia aineistoja on selvästi vähemmän: noin 8 prosenttia arkistoiduista aineistoista on kerätty 1980-luvulla ja 4 prosenttia 1970-luvulla. Yli puolet aineistoista on kvantitatiivisia kotimaisia ja noin kolmannes kvantitatiivisia ulkomaisia vertailuaineistoja. Kvalitatiivisten aineistojen osuus on runsas kymmenen prosenttia.

Noin 30 prosenttia arkistoiduista aineistoista on kerätty käyntikyselyillä ja samoin noin 30 prosenttia kirjekyselyillä. Puhelinkyselyitä on 11 prosenttia ja Internet-kyselyitä (mukaan lukien Gallup Kanava) 8 prosenttia. Loput aineistot on kerätty monen kyselytavan yhdistelmillä tai ne eivät ole lainkaan kyselytutkimuksia.

Kuvio 3. Arkistoon tallennettujen aineistojen lukumäärä vuosina 2003–2007 (kpl)

Arkistoiduissa kotimaisissa kvantitatiivisissa aineistoissa on yhteensä lähes 98 000 muuttujaa ja runsas 890 000 havaintoyksikköä. Lukuun on laskettu mukaan vain sellaiset aineistot, joissa Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto on alkuperäinen arkisto. Esimerkiksi kansainvälisten aineistosarjojen alkuperäisarkisto on jokin ulkomainen data-arkisto ja Yhteiskuntatieteellisessä tietoarkistossa säilytetään vain tutkimusaineiston kopiota.

Kilotavuilla mitattuna suurimman massan tietoarkiston koko aineistovaranosta muodostavat kvantitatiivisten aineistojen havaintomatriisit. Niiden yhteenlaskettu koko 31.12.2007 oli 4,9 gigatavua. Aineistoja ja muuttujia kuvailevaa metadataa, esimerkiksi koodikirjoja ja kyselylomakkeita, oli tietoarkiston palvelimella yhteensä 1,1 gigatavua.

Uusia aineistoja saatiin arkistoitavaksi vuonna 2007 yhteensä 82. Näistä kvantitatiivisia oli 72, joista yksi pelkkä kuvailu, ja kvalitatiivisia 10.

Aineistojen käsittely, aineistoluettelot, asiakaspalvelu

Toimintavuonna 2007 valmistui yhteensä 85 aineiston arkistointi. Näistä 79 oli kvantitatiivisia ja 6 kvalitatiivisia aineistoja. Keskimäärin kvantitatiivisen aineiston prosessointi arkistointivalmiiksi kestää noin puoli vuotta, mutta koska aineistot ja niihin kohdistuva kysyntä ovat hyvin erilaisia, hajtonta on suurta. Nopeimmillaan aineiston prosessointi valmiiksi vei vuonna 2007 vain neljä päivää.

Lapsesta aikuiseksi -pitkittäistutkimusaineistosarjan arkistoinnissa edistytettiin hyvin. Aineistoille laadittiin anonymisointi- ja arkistointisuunnitelmat ja kvantitatiivisista aineistoista suurin osa saatiin prosessoitua valmiiksi. Eduskuntavaalitutkimus 2007 -kyselytutkimusaineiston arkistointi toteutettiin aineiston keruuvaiheesta alkaen tiiviissä yhteistyössä tutkimushankkeen kanssa.

Käyttölupahakemuslomakkeiden uudistaminen ja käyttölupien myöntämisen periaatteiden tarkistaminen aloitettiin. Nesstar-aineistotietokantasovelluksen käyttöliittymä käännettiin suomeksi ja verkkosivuille lisättiin opastusta tiedonhakuun. Aineistosivuille laadittiin teemasivut hallinnon ja organisaatioiden tutkimukseen, median tutkimukseen ja nuorisotutkimukseen liittyvistä aineistoista.

Tampereen yliopistossa otettiin koekäyttöön ICPSR Direct -palvelu. Tampereen yliopiston tutkijat ja opiskelijat voivat palvelun avulla tallentaa tutkimusaineistot suoraan ICPSR:n verkkosivuilta omalle koneelleen.

Suurin osa hakijoista sai pyytämänsä aineiston tavoitteiden mukaisesti kahdessa työpäivässä hakemuksen saapumisesta. Ulkomaisia asiakkaita palveltiin kääntämällä aineistoja englanniksi.

Ruotsinkielisille verkkosivuille lisättiin tietoja tutkittavien informoinnista ja päivitettiin aineistojen sarjakuvaukset.

Aineistoista ja palveluista tiedottamista

Tietoarkiston tiedottamisen tärkein väline ovat toimivat ja ajantasaiset verkkosivut, joiden kautta arkistopalvelut ovat koti- ja ulkomaisten käyttäjien ulottuvilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Vuonna 2007 arkiston suomenkielisillä verkkosivuilla oli keskimäärin 2300 ja englanninkielisillä noin 120 käyntiä vuorokaudessa. Kaikkiaan sivupyynnöiden määrä kasvoi merkittävästi, vuoden 2006 runsaasta 600 000:sta vuoden 2007 noin 843 000:een.

Verkkolehti *Tietoarkisto* ja sen englanninkielinen versio *FSD Bulletin* ilmestyivät kumpikin kerran. Painettu Tietoarkisto-lehti ilmestyi joulukuun alussa. Sen teemana oli kvalitatiiviset aineistot.

Tietoarkistossa toteutettiin opiskelijaesite, jota lähetettiin syksyllä kirjastoihin ja tiedotekirjeen mukana laitoksille ja tietoarkiston neuvottelukunnalle.

Tietoarkiston sähköpostitiedotuslistalla oli vuoden lopussa lähes 260 henkilöä.

FSDlista: <http://www.fsd.uta.fi/ajankohtaista/FSDlistaohje.html>

Toteutettujen tiedotteiden määrä kaksinkertaistui vuodesta 2006 noin 40:een.

Tietoarkistossa koottiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen viestintäyksiköiden ja median edustajien yhteystiedot ja alettiin tiedottaa säännöllisesti näille. Myös Suomen Akatemian Etsixpertti -verkkosivustoa hyödynnettiin tiedotuksessa.

Tietoarkistolle luotiin ammattiliittojen tutkijaverkosto. Yhteydenpitoa tietoarkiston kirjastoyhdyshenkilöihin jatkettiin.

Tietovarannot MOTV ja POHTIVA

Menetelmäopetuksen tietovaranto, MOTV

MOTV on yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden tutkimusmenetelmien opetukseen ja itseopiskeluun soveltuva laaja-alainen oppimisympäristö.

Sitä käytetään sekä itseopiskeluun että menetelmäopetukseen. Lokitietojen ja käyttöilmoitusten perusteella MOTVin kvantitatiivista osiota hyödynsi vuonna 2007 menetelmäkurseilla vajaa tuhat opiskelijaa yli kymmeneltä tieteenalalta. Lisäksi lokien perusteella itseopiskelukäytön osuus on lisääntynyt. Myös uudemman, kvalitatiivisten menetelmien, osion käyttö laajeni koko toimintavuoden ajan. Kaikkiaan MOTVin sivut olivat edelleen tietoarkeiston käytetyimpiä alisivustoja. Viikoittain niihin kohdistui noin 8000 sivupyyntöä.

MOTVin SPSS-oppaan uudistaminen uudempaa ohjelmaversiota vastaavaksi aloitettiin loppuvuodesta 2007.

MOTV: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

POHTIVA – Poliittisten ohjelmien tietovaranto

Tietoarkisto on jatkanut suomalaisten poliittisten puolueiden ohjelmien kokoamista POHTIVA-tietovarantoon. Ensimmäiset rekisteröityneiden puolueiden vaali- ja puolueohjelmat julkaistiin eduskuntavaalien 2003 ja kunnallisvaalien 2004 edellä Vaalimaatti-tietokannassa. Jyväskylän yliopiston valtio-opin yksikkö luovutti 1990-luvulla digitoimansa materiaalin tietoarkeistoon. Tietoarkisto on jatkanut ohjelmien hankintaa ja digitointia. Kokoelmaa on kasvatettu myös Eduskuntatutkimuksen keskukselta saaduilla ohjelmilla. Palvelun ulkoasusuunnittelu ja tietokantaohjelmointi on tehty tietoarkeistossa.

Poliittisten ohjelmien tietovaranto POHTIVA avattiin virallisesti keväällä 2007. Eduskuntavaaleihin 2007 kohdennettu Vaalimaatti käytti ensimmäistä kertaa POHTIVAN tekniikkaa ja sisälsi jälleen kaikki vaaleihin osallistuneiden puolueiden vaali- ja periaateohjelmat.

POHTIVAA on esitelty vuoden aikana kansallisissa ja kansainvälisissä seminaareissa. Palaute tutkijoilta ja toimittajilta on ollut rohkaisevaa. Aineistovarantoa on kasvatettu pääasiassa vuoden 2007 eduskuntavaaliohjelmissa. Joulukuussa 2007 varannossa oli 791 ohjelmaa 57 puolueelta.

POHTIVAAan kohdistui noin 1500 sivupyyntöä viikoittain alkaen elokuusta 2007.

POHTIVA: <http://www.fsd.uta.fi/pohtiva>

Julkaisusarja laajeni

Tietoarkiston julkaisusarjassa ilmestyi neljä julkaisua. Sarjan kolmas julkaisu on Harri Melin, Raimo Blom & Pentti Kiljunen (2007). *Suomalaiset ja*

työ. Raportti ISSP 2005 Suomen aineistosta. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja; 3. International Social Survey Programme, ISSP, on käsitellyt kansainvälisissä vertailututkimuksissaan työelämän kysymyksiä jo kolme kertaa. Raportissa *Suomalaiset ja työ* tarkastellaan työelämän rakenteistumista.

Sarjan neljäs julkaisu on Sami Borg, Kimmo Ketola, Kimmo Kääriäinen, Kati Niemelä & Pertti Suhonen (2007). *Uskonto, arvot ja instituutiot*. Suomalaiset World Values -tutkimuksissa 1981–2005. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja; 4. Suomalaisten arvoja on tutkittu World Values -tutkimuksissa 1981–2005. Yksilöllistymisen esiinmarssista huolimatta suomalaiset luottavat edelleen vahvasti suureen joukkoon yhteiskunnallisia instituutioita – kirkko mukaan lukien. *Uskonto, arvot ja instituutiot* loi asiasta kokonaiskäsityksen.

Viides julkaisu on Sirpa Virta (2007). *Valtion vastuu ja tehtävät*. Verotuksesta terrorismin torjuntaan. Raportti ISSP 2006 Suomen aineistosta. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja; 5. Hyvinvointivaltion tehtäviä pidetään tärkeinä ja palveluiden toteuttamisen nähdään olevan julkisen vallan vastuulla. Poliisia ja yleistä turvallisuutta pidetään niitäkin keskeisinä – osana hyvinvointivaltiota.

Kuudes julkaisu on Sami Borg & Arja Kuula (2007). *Julkisrahoitteisen tutkimusdatan avoin saatavuus ja elinkaari*. Valmisteluraportti OECD:n datasuosituksen toimeenpanomahdollisuuksista Suomessa. Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja; 6. Julkaisu on lopputulos syksyllä 2006 alkaneesta hankkeesta, jossa selvitettiin akateemisessa tutkimuksessa kertyneiden sähköisten tutkimusaineistojen säilyttämistä, jatkokäyttöä sekä suhtautumista tutkimusaineistojen avoimuuteen. Selvitystä varten toteutettiin kolme kyselyä: kulttuurin ja yhteiskuntatieteellisen alan tutkijoille, yliopistojen ja korkeakoulujen tutkimuspäälliköille ja keskeisille tutkimusrahoittajille.

Kotimaista yhteistyötä ja hankkeita

Demokratiaindikaattorihanke

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto sai keväällä 2005 koordinoitavakseen kansallisen demokratiaindikaattorihankkeen. Sitä rahoittaa oikeusministeriön johtama hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Hankkeessa kehitetään suomalaista kansanvaltaa kuvaava mittaristo, kartoitetaan nykyisiä tiedonkeruuongelmia ja tehdään ehdotuksia alan säännöllisen

ja tarkoituksenmukaisen tiedonhankinnan tueksi. Hanke pohjautuu laajaan alan tutkijoiden ja tiedontuottajien yhteistyöhön. Projektin ensivaiheen pääraporttina julkaistiin artikkelikokoelma, jonka toimitti tietoarkiston johtaja. Borg, Sami (toim.) (2006). *Suomen demokratiaindikaattorit*. Helsinki: oikeusministeriö. Tietoarkisto toimitti oikeusministeriön kansanvalta.fi -portaaliin demokratiaindikaattoreita koskevan alustavan indikaattoriaineiston. Osa hankkeen rahoituksesta siirtyi keväälle 2007, jolloin indikaattoreita täydennettiin ja luotiin tietotekniset ratkaisut tietosisältöjen esittämiseksi ja päivittämiseksi. Tietoarkiston tietoverkkoasiantuntija on toimituskunnan jäsenenä kommentoinut portaalin muitakin julkaistavia tekstejä sekä sivuston ulkoasua.

Kansanvalta.fi-portaali avattiin tammikuussa 2007 ja sen demokratian indikaattorit -osio perustuu demokratiaindikaattorihankkeessa toimitettuun aineistoon. Keväällä sovittiin yhdessä oikeusministeriön uuden demokratian vastuualueen vetäjän kanssa, että indikaattoriyhteistyö jatkuu. Tietoarkisto toimitti oikeusministeriölle muistion, jossa hahmotellaan tietoteknisiä ratkaisuvaihtoehtoja indikaattoreiden esittämiseksi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan toimintakaudelle 2007–2010 nimettiin uudeksi jäseneksi tietoarkiston arkistonhoitaja. Hän piti esitelmät kaikissa neuvottelukunnan järjestämässä valtakunnallisissa seminaareissa (Tieteen pankit – tutkimusaineistojen käytön etiikka 12.1.2007, Humanististen ja yhteiskuntatieteiden tutkimuseettiset kysymykset 22.3.2007, Tiedonjulkistamisen etiikka – tutkimustieto ja open access 3.5.2007).

Tutkimuseettinen neuvottelukunta asetti 1.11.2007 työryhmän (HYMY II -työryhmä) pohtimaan humanististen ja yhteiskuntatieteellisten tieteenalojen eettisen ennakoarvioinnin sekä sen ohjeistamisen tarpeellisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia ja järjestämistä. Arkistonhoitaja valittiin työryhmän puheenjohtajaksi.

Sähköisen aineiston pitkäaikaissäilytystä ja käyttöä koskeva työryhmä

Tietoarkiston edustaja osallistui opetusministeriön helmikuussa 2007 asettaman sähköisen aineiston pitkäaikaissäilytystä ja käyttöä koskevan työryhmän työskentelyyn. Työryhmä esitti 17.1.2008 julkaistussa loppuraportissaan kaksivuotista pitkäaikaissäilyttämisen kehittämishanketta, jonka ohjausryhmään tulisi myös tietoarkiston edustus.

Kansainvälistä yhteistyötä ja hankkeita

Tietoarkisto toteuttaa tehtäviään tekemällä aktiivista yhteistyötä alan kansainvälisten ja eri maiden kansallisten toimijoiden kanssa.

CESSDA, Council of European Social Science Data Archives

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto on Euroopan data-arkistojen yhteenliittymän, CESSDAn, jäsen. CESSDAn toimintaa kehitetään vuosittaisissa johtaja- ja työntekijätapaamisissa, joihin tietoarkiston edustajat osallistuvat aktiivisesti. Vuoden 2007 työntekijätapaamisen aiheena oli CESSDAn verkkosivusto ja yhteinen aineistoluettelo. Tietoarkiston tietopalvelupäällikkö toimi verkkosivujen toimittajana ja koordinoi intrasivuston kehittämistä.

CESSDA: <http://www.cessda.org/>

IASSIST, International Association for Social Science Information Service and Technology

IASSIST on yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tukevien yksiköiden, kuten tietoarkistojen ja datakirjastojen, työntekijöiden kansainvälinen järjestö. Sen tärkein toimintamuoto on vuosittain järjestettävä kansainvälinen konferenssi. Vuoden 2007 konferenssin teema oli *Building Global Knowledge Communities with Open Data*. Montrealissa pidettyyn konferenssiin osallistuivat tietoarkiston tietopalvelupäällikkö, tietoverkkoasiantuntija ja kielenkääntäjä. Tietopalvelupäällikkö jatkoi kaksivuotista kauttaan järjestön hallituksen Euroopan aluesihteerinä. Tietoarkisto haki ja sai järjestettäväkseen vuoden 2009 IASSIST-konferenssin.

IASSIST: <http://www.iassistdata.org/>

ICPSR, Inter-university Consortium for Political and Social Research

ICPSR on Yhdysvalloissa toimiva kansainvälinen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskus, joka tarjoaa jäsentensä käytettäväksi maailman suurimman yhteiskuntatieteellisen elektronisen data-arkiston ja järjestää kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmäkursseja. Tietoarkisto vastaa Suomen kansallisesta jäsenmaksusta ICPSR:lle. Suomen yliopistot ovat tätä kautta ICPSR:n jäseniä. Vuonna 2007 tietoarkisto käytti aktiivisesti ICPSR:n arkistoa, josta se sai muun muassa tuoreimmat Eurobarometrit. Tietoarkisto välittää kaikkia ICPSR:n aineistoja suomalaisille tutkijoille.

ICPSR: <http://www.icpsr.umich.edu/>

DDI-allianssi

Tietoarkisto on ollut vuodesta 2003 lähtien yhteiskuntatieteellisten data-aineistojen kuvailuun tarkoitettua DDI-formaattia kehittävän kansainvälisen DDI-allianssin jäsen. Allianssin asiantuntijakomiteassa tietoarkistoa edustaa tietopalvelupäällikkö. Lisäksi kielenkääntäjä on asiantuntijajäsen kontrolloitujen sanastojen työryhmässä.

DDI: <http://www.ddialliance.org/>

CESSDA PPP

Euroopan unioni julkisti ensimmäisen Euroopan tutkimusinfrastruktuurien tiekartan vuonna 2006. Tiekartassa mainittujen hankkeiden oli mahdollista hakea EU:n 7. puiteohjelmasta rahoitusta eurooppalaisia tutkimusinfrastruktuureja valmisteleviin hankkeisiin. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto osallistui tietoarkistojen eurooppalaisen kattojärjestön CESSDAn hankehakuun (CESSDA-PPP) vuonna 2007. CESSDAn kaksivuotiselle hankkeelle myönnettiin 2,7 miljoonaa euroa ja se alkoi tammikuussa 2008. Tietoarkiston osuus on 21 henkilötyökuukautta. Hankkeen tavoitteena on suunnitella järjestelmä, jonka avulla yhteiskuntatieteilijöiden on mahdollista hakea, saavuttaa, analysoida ja ladata tutkimusaineistoja eri puolilta Eurooppaa yhden käyttöliittymän kautta.

Kansainvälistä aineistoyhteistyötä

ISSP, International Social Survey Programme

Suomi on ollut maailmanlaajuisen yhteiskuntatieteellisen ISSP-vertailututkimusohjelman jäsen vuodesta 2000 lähtien. Osallistuminen on järjestetty usean eri organisaation yhteistyönä. Tietoarkiston lisäksi mukana ovat Tilastokeskus sekä Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tilastokeskus on kerännyt vuosittain Suomen ISSP-aineistot postikyselyinä. Vuonna 2007 kerättiin Vapaa-aika ja liikunta Suomessa -aineisto.

ISSP-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/issp.html>

WVS, World Values Survey

Syksyllä 2005 kerättiin Suomen viidennen aallon World Values Survey -aineisto tietoarkiston, Suomen Gallupin, Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kelan yhteistyönä. Sarjan ensimmäiset aineistot kerättiin 1980-luvun alussa.

Kyselyissä on kartoitettu eri maiden kansalaisten toimintaa sekä yhteiskunnallisia arvoja ja asenteita suurelta osin yhtenevin, strukturoiduin kyselyin. Suomi on ollut tutkimusohjelmassa mukana alusta lähtien.

WVS-ohjelman verkkosivut: <http://www.worldvaluessurvey.com/>

ESS, European Social Survey

ESS on eurooppalainen, joka toinen vuosi toistettava vertailututkimushanke. Suomen kansalliset aineistot on rahoittanut Suomen Akatemia ja kerännyt Tilastokeskus. Tietoarkisto tuottaa Suomen aineistoista suomenkieliset versiot, joita jaellaan tietoarkiston normaalin käytännön mukaan. Tietoarkiston johtaja on hankkeen kansallisen ohjausryhmän jäsen.

ESS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/ess.html>

LIS, Luxembourg Income Study

LIS-projekti tarjoaa tutkijoiden käyttöön kansainvälistä vertailuaineistoa tulonjaosta, työmarkkinoista ja varallisuudesta. Tietoarkisto vastaa Suomen LIS-jäsenmaksusta. Aineistojen käyttö on ilmaista jäsenmaiden tutkijoille, mutta vaatii rekisteröitymisen.

Suomalaisten tutkijoiden LIS-käyttö on ollut huomattavaa useimpiin muihin jäsenmaihin verrattuna; 17 prosenttia lähetetyistä ajopyynnöistä on ollut suomalaisten tekemiä. Vuoden 2005 alusta lähtien LIS-projektilla on ollut suomalainen tutkimusjohtaja, Markus Jäntti (Åbo akademi, Institutionen för samhällsekonomi och statistik).

LIS-tietoa suomeksi: <http://www.fsd.uta.fi/aineistot/kvdata/lis.html>

CSES, Comparative Study on Electoral Systems

Suomi liittyi vuonna 2002 kansainväliseen CSES-tutkimusverkostoon, joka kerää kyselyaineistojen lisäksi tietoja muun muassa eri maiden vaaleista, vaalijärjestelmistä, kansalaisten poliittisesta osallistumisesta ja asenteista. CSES-hankkeen tuorein Suomen osuus kerättiin osana vuoden 2007 eduskuntavaalitutkimusta. Tutkimusta rahoittivat muiden muassa opetusministeriö, oikeusministeriö, Suomen Akatemia ja tietoarkisto. Tietoarkisto koordinoi aineistonkeruun rahoitusta ja eri tutkimusaineistojen käsittelyä.

Talous

TULOT		
2006	2007	
697 100	702 200	Perusvoimavarat
MENOT		
2006	2007	
522 300	515 000	Palkat
68 400	69 100	Tilakustannukset
12 600	0	Hankintamenot
43 800	58 100	Kulutusmenot
647 100	642 200	
50 000	60 000	Siirtyy vuodelle 2008*

* Lisäksi vertailevan sosiaalitutkimuksen kansainvälisten aineistojen infrastruktuurivaroja siirryy kaudelta 2003–2007 kaudelle 2008–2010 noin 99 200 euroa.

Tietoarkisto saa pääosan tuloistaan opetusministeriöltä Tampereen yliopiston kautta kanavoituna perusvoimavararahoituksena. Vuoden 2007 tulot ja menot on esitetty taulukossa.

Perusvoimavaroihin sisältyy vuosittain 100 000 euron määräraha, josta tietoarkisto rahoittaa muun muassa sosiaalitutkimuksen kansainvälisten vertailututkimusaineistojen keruuta ja aineistoinfrastruktuurien jäsenmaksuja. Määrärahan jakamisesta vuosille 2007–2010 päätettiin neuvottelukunnan ja johtokunnan kokouksissa keväällä. Rahoitusta saavat International Social Survey Programme (ISSP), World Values Survey (WVS), IEA: International Civic and Citizenship Education Study. Luxembourg Income Studyn (LIS:n) kansallinen jäsenyys maksetaan myös tästä määrärahasta.

Pääosa siirtovaroista on sidottu vertailevan sosiaalitutkimuksen kansainvälisten aineistoinfrastruktuurien rahoittamiseen vuoteen 2010 päättyvällä kaudella. Siirtovaroja on syntynyt sekä edellisellä kaudella käyttämättä jääneistä infrastruktuurimäärärahoista että vuoden aikana toteutuneista ennakoimattomista virkavapauksista.

Tietoarkiston johtokunta ja valtakunnallinen neuvottelukunta

Tietoarkiston toimintaa ohjaavat johtokunta ja valtakunnallinen neuvottelukunta. Niiden tehtävät on määritelty yliopiston johtosäännössä. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston johtokunta koostuu Tampereen yliopiston laitosten ja tiedekuntien sekä opiskelijoiden edustajista. Neuvottelukunnassa on edustajia Suomen eri yliopistoista ja muista yhteistyöorganisaatioista.

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston johtokunta

toimikausi 1.8.2007–31.7.2010, opiskelijajäsenet 2007–2008

Varsinainen jäsen

puheenjohtaja
Jukka Kultalahti
Irma Sulkunen
Anssi Auvinen
Jari Eskola
Marja Alastalo
Marjo Rita Valtonen
Pentti Raittila
Tuomas J. Alaterä
Maiju Korhonen

Varajäsen

Timo Keski-Petäjä
Eija Kukkurainen
Tiina Salminen
Veli-Matti Värri
Sirpa Kolehmainen-Lindén
Tapio Nummi
Eero Pantzar
Hannele Keckman-Koivuniemi
Henrikki Luoma

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta

toimikausi 1.8.2007–31.7.2010, opiskelijajäsenet 2007–2008

Varsinainen jäsen

Turun yliopisto:
Seppo Pöntinen (puheenjohtaja)

Helsingin yliopisto:
Susanna Fellman

Jyväskylän yliopisto:
Saija Mauno

Varajäsen

Katja Forssén

Pekka Martikainen

Timo Anttila

Lapin yliopisto: Jukka Mäkelä	Suvi Ronkainen
Oulun yliopisto: Terttu Kortelainen	Vesa Suominen
Vaasan yliopisto: Ari Salminen	Pirkko Vartiainen
Åbo Akademi: Marko Joas	Ann-Sofie Hermanson
Suomen Akatemia: Maija-Liisa Toikka	Jarmo Laine
Opetusministeriö: Ilkka Turunen	Eeva Kaunismaa
Stakes: Jussi Simpura	Olli Nylander
Tilastokeskus: Eero Tanskanen	Johanna Rantanen
Kansallisarkisto: Markku Mäenpää	Maija-Liisa Tuomi
Tampereen yliopiston kirjasto: Paula Manninen	Merja Hyödynmaa
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta: Maiju Korhonen	Henrikki Luoma
Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto: Helena Laaksonen	

Henkilökunta vuonna 2007*

Sami Borg	johtaja vv. 1.8.2007–31.7.2008
Helena Laaksonen	johtaja
Katri Aarnio	hallintoasiainsihteri

Asiakaspalvelu ja aineistonkäsittely:

Mari Kleemola	tietopalvelupäällikkö
Arja Kuula	arkistonhoitaja
Seppo Antikainen	tutkimusamanuessi
Hannele Keckman-Koivuniemi	tietopalveluasiantuntija
Taina Jääskeläinen	kielenkääntäjä
Hanna Marjamäki	tutkimusamanuessi (20.8.2007–31.1.2008)
Laura Peutere	tutkimusamanuessi (1.5.–31.12.2007)
Tarja Uotila	asiakas- ja tietopalvelusihteri
Päivi Vännilä	tiedottaja (1.9.2007–31.7.2008)

Tekninen tuki:

Matti Heinonen	atk-erikoistutkija
Sirkka Säynäjäkangas	atk-erikoistutkija
Jouni Sivonen	pääsuunnittelija

Verkkopalvelut:

Tuomas J. Alaterä	tietoverkkoasiantuntija
Juha J. Kari	siviilipalvelusmies (3.7.2006–4.7.2007)
Tommi Rikkinen	siviilipalvelusmies (3.9.2007–3.9.2008)

* Ei sisällä kesäharjoittelijoita ja tuntityöntekijöitä.

YHTEISKUNTATIEEELLINEN
TIETOARKISTO

Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 2 A, 5. krs
Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto
Puhelin: (03) 3551 8519
Faksi: (03) 3551 8520
Sähköposti: fsd@uta.fi
Kotisivu: <http://www.fsd.uta.fi/>

